

Jaarverslag 2013

Jaarverslag 2013

Inhoudsopgave

Bedrijfsprofiel	4
Introductie	4
Missie	4
Visie	4
Kernwaarden	4
Strategie	5
Verslag van de Raad van Commissarissen	6
Voorwoord	6
Corporate Governance	7
Structuurregime	7
Raad van Commissarissen	8
Voor- en ledenvergaderingen	8
Leden	8
Kerncijfers	9
Verslag van de directie	10
Op volle kracht vooruit	10
Afzetontwikkeling	10
Financieel resultaat	10
Financiële positie	11
Risicomanagement	12
Groepsstructuur en deelnemingen	12
Medewerkers	13
PR & Communicatie	14
Grondstoffenmarkt en mengvoederprijzen	14
Productie & Expeditie	16
Kwaliteit, Arbo en Milieu	17
Duurzaamheid	18
Nutritie & Innovatie	18
Technische resultaten	21
Verkoop, marketing en advisering	21
Vooruitzichten	25
Jaarrekening Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.	27
Geconsolideerde balans	28
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	30
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	31
Algemene toelichting	32
Toelichting op de geconsolideerde balans	35
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	38
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40
Winstbestemming en aansprakelijkheid	41
Preadvies van de Raad van Commissarissen	41
Personalia	42
Raad van Commissarissen	42
Directie en Management Team	43
Organigram	43
Adressen	44

Bedrijfsprofiel

Introductie

ABZ Diervoeding is een middelgrote producent van diervoeders voor landbouwhuisdieren. ABZ Diervoeding is de handelsnaam van coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. ABZ Diervoeding; een krachtige merknaam die, naast een verwijzing naar de oorsprong van de coöperatie, vooral uitstraalt wat we doen en waar we goed in zijn.

We zijn toonaangevend op het gebied van diervoeding voor landbouwhuisdieren. Met onze producten en diensten dragen we bij aan excellente prestaties op de bedrijven van onze leden en afnemers.

De aansturing van de organisatie vindt plaats vanuit kantoren in Nijkerk en Eindhoven. Naast de fabrieken op deze vestigingen, is er een productielocatie in Markelo en hebben we een gespecialiseerde fabriek voor proefvoerders en voeders voor jonge dieren in Leusden.

Ons werkgebied betreft geheel Nederland. Daarnaast zetten we op beperkte schaal voeders af in de grensstreek met België en Duitsland.

Missie

Wij willen de nummer één partner zijn voor Nederlandse veehouders op het gebied van diervoeding. We willen exact leveren wat zij nodig hebben: de meest geschikte voeders en advies, tegen een zo laag mogelijk kostprijs, resulterend in een maximaal rendement voor hun bedrijf.

Om onze missie uit te dragen, positioneren wij ons met de pay off:

ABZ Diervoeding Het beste dichtbij

Visie

Wij voeren een consistent beleid om onze missie en ambities te realiseren. Onze focus is gericht op de kernactiviteiten:

- het inkopen van grondstoffen;
- het ontwikkelen, produceren en verkopen van diervoeders voor landbouwhuisdieren;
- het hoogwaardig adviseren van de veehouder op voer gerelateerde gebieden.

We hanteren korte lijnen en zijn sterk betrokken bij onze leden/afnemers en ketenpartners. Onze vakbekwame en gepassioneerde medewerkers werken aan continue verbeteringen op ons vakgebied en de vertaling daarvan in concrete resultaten op het boerenerf. Samen met de veehouders streven wij, met oog voor een veranderende omgeving, naar een sterke veehouderijsector.

Kernwaarden

Binnen de onderneming staan de onderstaande waarden centraal:

Klantgericht

Wij willen onze veehouders ontzorgen op het gebied van diervoeding. Door persoonlijk contact en een oprechte interesse in wat zich op het erf en in de omgeving van onze ondernemers afspeelt; door aanwezig te zijn in de regio; door het leveren van maatwerk in voeders en advies.

Integer

Wij zijn partner op het boerenerf. We zijn sterk betrokken bij de bedrijfsvoering van onze veehouders. Zaken doen wij open en transparant. We hanteren een transparante prijsstructuur en betrekken onze leden bij de gang van zaken bij de coöperatie.

Gedreven

Dagelijks opereren wij in het belang van onze veehouders. Hun gedrevenheid inspireert ons. Samen met hen gaan we voor het behalen van excellente resultaten op het boerenerf. Passie, focus en slagvaardigheid geven ons een voor-sprong in de markt.

Strategie

De strategie waarmee we invulling geven aan onze visie en waarmee we onze missie willen verwezenlijken bestaat uit een viertal pijlers: **kostprijs, kennis, kwaliteit en groei.**

Een lage kostprijs is van belang om onze leden/afnemers een scherpe voerprijs te kunnen bieden. Hun rendement is wat ons drijft en – in bredere zin – een krachtige, toekomstbestendige veehouderijsector. Bewust kiezen we voor een platte, slagvaardige organisatie met korte lijnen. Onze voeders worden geproduceerd in efficiënte fabrieken in de drie regio's in Nederland met de hoogste concentratie dieren. Een groot deel van de grondstoffen wordt over water aangevoerd. De expeditie wordt in eigen beheer uitgevoerd met behulp van een modern wagenpark.

Bij ABZ Diervoeding vertalen we kennis in gedegen advies om zo het (coöperatief) rendement te vergroten. Hierbij is de feedback van onze klanten van groot belang. Met een team van specialisten per sector bedienen we de sectoren waarin we actief zijn; pluimvee-, varkens- en rundveehouderij. Elk team wordt ondersteund met eigen nutritionisten, waardoor er korte lijnen zijn met nutritie, productie, inkoop en kwaliteit. De fabriek in Leusden, waar proefvoeders en specialiteiten voor jonge dieren worden geproduceerd, maakt het ons mogelijk onderzoek en ontwikkeling in eigen beheer te realiseren.

ABZ Diervoeding fungeert als verlengstuk van de ondernemingen van haar leden/afnemers. De kwaliteit van onze organisatie, producten en diensten is daarom van groot belang. We weten met onze voeders topprestaties te behalen door de keuze van grondstoffen, de opbouw van receptuur en de aandacht voor gezonde dieren. Dankzij de efficiënte en effectieve inrichting van onze organisatie kunnen we onze voeders tegen de laagst mogelijke kostprijs afzetten.

We zijn ons bewust van de veranderende omgeving, de consolidatie in de veehouderij en diervoederindustrie en de kansen en mogelijkheden die dit met zich meebrengt. Wij willen doorgroeien op een gezonde manier. Niet om de grootste te zijn, maar om de beste te blijven. Door te groeien kunnen we kosten blijven beheersen en verder professionaliseren. We willen actief zijn en blijven in alle dier- en deelsectoren. Hiermee geven we invulling aan onze coöperatieve basis en spreiden we risico's. Door in verschillende regio's actief en aanwezig te zijn, blijven we betrokken en dichtbij onze leden/afnemers.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Voorwoord

Geachte leden,

Wij zijn als ABZ Diervoeding nu een jaar onderweg. Een jaar dat vooral in het teken stond om van twee coöperaties, één coöperatie te smeden. Dankzij de fusie hebben wij in de meeste diersectoren voldoende schaal om echt succesvol te kunnen zijn. Een voordeel van de fusie is dat ABZ Diervoeding in de meest veedichte gebieden van Nederland een productielocatie bezit, zodat wij een coöperatie blijven met een regionaal karakter die dicht bij haar leden/afnemers staat. De pay off "Het beste dichtbij" is dan ook bewust gekozen.

Lastig jaar 2013

Het eerste halfjaar van 2013 hadden wij te maken met hoge grondstofprijzen vanwege tegenvallende oogsten in 2012 en een toenemende vraag vanuit opkomende landen zoals China. Rond de zomervakantie, toen de oogst van 2013 beschikbaar kwam, daalden de grondstofprijzen, waardoor de mengvoerprijzen ook konden zakken. Deze daling van de mengvoerprijzen was hard nodig, omdat de marges voor de leden-ondernemers tegen vielen of zelfs negatief waren. Vooral in de intensieve sectoren kwamen leden door tegenvallende opbrengstprijzen in financiële moeilijkheden. Doordat banken terughoudend zijn met het verstrekken van overbrugingskredieten was er veel steun en aandacht nodig om samen tot acceptabele oplossingen te komen. De melkveehouders kunnen terugkijken op een goed 2013, de melkprijs steeg na de zomervakantie gestaag door naar een ongeken- de hoogte.

Einde melkquotering

De dierrechten voor de intensieve veehouderij blijven voorlopig gehandhaafd, terwijl voor de melkveehouderij gekozen is voor verplichte mestverwerking van een percentage van het mestoverschot. Dit om de verwachte toename van de hoeveelheid mest na afschaffing van de melkquotering te beperken. De melkveehouderij krijgt hierdoor een meer grondgebonden karakter. Groei is nodig om de alsmaar afnemende marges te compenseren. Om deze groei te realiseren is meer grond nodig, of de kosten voor mestverwerking lopen op. Ook nu het gemeen-

schappelijk landbouwbeleid op de schop gaat en de premies worden afgebouwd naar veel lagere toeslagen per hectare, is dit een aderlating aan de inkomstenkant.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De maatschappelijke invloed op de Nederlandse veehouderij neemt toe. Voedselveiligheid moet gegarandeerd zijn en voedsel moet op een transparante, klimaat en milieu verantwoorde manier geproduceerd worden. Ook ABZ Diervoeding zal aan deze ontwikkeling een bijdrage leveren door kritisch te kijken naar de productieprocessen en daar waar nodig maatregelen nemen om aan de toenemende eisen te voldoen. De fusie heeft het mogelijk gemaakt om de productie zo te organiseren dat wij aan deze gestelde eisen kunnen blijven voldoen.

Economie

De exportwaarde van agrarische producten is naar een record hoogte gestegen van 80 miljard euro. Mede dankzij de import van agrarische producten is het handelsoverschot 25 miljard euro. Uit onderzoek blijkt dat de agrarische sector in Nederland de meest veilige, diverse en voor de laagste prijs voedsel producerende ter wereld is. Ook de politiek heeft hier kennis van genomen en laten wij hopen dat ze in deze economisch moeilijke tijden dit beter gaan waarderen.

Al met al wacht ons weer een stevige uitdaging voor 2014, maar die gaan wij graag aan. Door ons vakmanschap hebben wij een goed imago in de wereld. Als coöperatie willen wij ook daar graag onze bijdrage aan leveren.

Tot slot willen wij u als leden bedanken voor uw trouwe afname en u allen een succesvol 2014 wensen.

Namens de Raad van Commissarissen,
Harrie Veltkamp, voorzitter

Corporate Governance

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. is een coöperatie van leden-ondernemers. Voor de bestuurlijke inrichting is gekozen voor het Raad van Commissarissen model.

De leden van de coöperatie houden toezicht op de directie en de algemene gang van zaken binnen de coöperatie door middel van een Raad van Commissarissen. Tevens functioneert de Raad van Commissarissen als een adviesorgaan voor de directie. De Raad van Commissarissen bestaat uit negen leden. Acht commissarissen zijn lid en afnemer van de coöperatie, daarnaast is er één externe commissaris. De commissarissen worden door de Algemene Ledenvergadering gekozen. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan van de coöperatie.

Binnen de Raad van Commissarissen is er een auditcommissie, benoemingscommissie en een remuneratiecommissie ingesteld. Tenminste eenmaal per jaar bespreekt het college, buiten aanwezigheid van de directie, het functioneren van de Raad van Commissarissen en de directie en dat van de individuele commissarissen en directeuren.

De directie wordt benoemd door de Raad van Commissarissen en vormt het bestuur van de coöperatie.

Op de website van de coöperatie zijn de statuten, het commissarissenreglement en de profielschets voor de Raad van Commissarissen beschikbaar.

De corporate governance structuur is ingericht zoals vastgelegd in de NCR-Code voor coöperatief ondernemerschap, voor zover de bepalingen daarin als relevant voor de coöperatie worden beschouwd en een meerwaarde voor de coöperatie als geheel geven. De directie en de Raad van Commissarissen zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor.

Structuurregime

Wanneer een coöperatie over een vermogen beschikt van meer dan € 16 miljoen, een Ondernemingsraad heeft ingesteld en meer dan 100 medewerkers in Nederland in dienst heeft, valt zij na een termijn van drie jaar onder het structuurregime. Vanwege de geldende driejaars-termijn is de structuurregeling vooralsnog niet op onze coöperatie van toepassing, maar zullen wij

bij de Kamer van Koophandel wel melding moeten maken van het voldoen aan de inhoudelijke criteria van de regeling. Dit regime is bedoeld om het machtsevenwicht tussen arbeid en kapitaal te regelen, waaraan vooral de instelling van een Raad van Commissarissen moet bijdragen. Aangezien wij als coöperatie dit orgaan reeds hebben ingesteld, zal de invoering van de structuurregeling geen verstrekkende gevolgen hebben.

Raad van Commissarissen

In 2013 kwamen de Raad van Commissarissen en directie negen keer bijeen. De vergaderingen van de Raad van Commissarissen verliepen constructief. In de vergaderingen werden het beleidsplan, de jaarlijkse begroting en investeringsvoorstellen bekrachtigd. Daarnaast zijn de strategie en de voornaamste risico's verbonden aan de onderneming besproken. Een belangrijk onderwerp op de agenda was de harmonisatie van de twee voormalige coöperaties naar één nieuwe coöperatie.

De auditcommissie kwam in het verslagjaar drie keer bijeen. Twee van deze vergaderingen zijn bijgewoond door de accountant. De belangrijkste onderwerpen waren de financiële resultaten van de coöperatie, de benoeming van de accountant voor controle van de jaarrekening, het debiteurenbeleid en de risicobeheersing binnen de coöperatie.

De benoemingscommissie kwam één keer bijeen. Belangrijkste onderwerp was de (her)verkiezingen binnen de Raad van Commissarissen conform het geldende rooster van aftreden. Hierbij zijn de uitgangspunten vastgelegd in de profielschets voor de Raad van Commissarissen gehanteerd als leidraad.

De remuneratiecommissie kwam drie keer bijeen. Belangrijkste onderwerpen waren de onkostenvergoedingsregeling voor de Raad van Commissarissen en de bezoldiging van de directie.

Voor- en ledenvergaderingen

Op 25, 26 en 27 maart werden de reguliere voor- en ledenvergaderingen in Markelo, Oirschot en Nijkerk gehouden. De vergaderingen werden bijgewoond door ongeveer 160 leden. Een toelichting werd gegeven op de jaarrekeningen van beide voormalige coöperaties over het boekjaar 2012. De jaarrekeningen en resultaatbestemmingen werden vastgesteld. De leden verleenden volgens preadvies van de Raad van Commissarissen decharge aan het bestuur over het gevoerde beleid.

De commissarissen C.F.P.M. van den Broek uit Oud Gastel en P.A.M. van Iersel uit Udenhout waren herkiesbaar. Beide commissarissen werden bij acclamatie herbenoemd.

Leden

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. is een onderneming van leden-ondernemers. Leden die geen onderneming meer exploiteren worden naar verloop van tijd uitgeschreven. Wij mochten in 2013 88 nieuwe leden verwelkomen. Aan het einde van 2013 waren er 1370 leden geregistreerd.

Kerncijfers

Afzet in tonnen	2013	2012*¹	2011	2010	2009*²
Pluimveevoeders	234.129	255.121	245.486	248.040	245.337
Varkensvoeders	178.348	182.234	185.968	168.105	178.618
Rundveevoeders	113.476	108.479	97.333	92.825	85.905
Diverse voeders	318	261	301	369	376
Proefvoeders	977	826	1.209	1.208	558
Ecologische voeders	9.493	8.674	4.359	2.892	1.996
Totaal mengvoeders	536.741	555.595	534.656	513.439	512.790
Grondstoffen	34.718	30.989	23.536	20.353	20.645
Ruwvoeders	450	323	388	747	1.111
Overige	2.417	2.317	2.237	2.019	1.376
Totaal diervoeders	574.326	589.224	560.817	536.558	535.922
Meststoffen	6.772	6.529	6.658	6.178	6.506
Zaaizaad	41	44	38	49	54
Omzet in euro's (x € 1.000)	2013	2012	2011	2010	2009*³
Diervoeders	183.412	179.478	156.904	120.877	115.612
Levende have	6.148	5.073	6.340	3.067	2.372
Winkelartikelen	2.189	2.101	2.080	2.167	2.277
Meststoffen	1.933	2.007	1.870	1.327	1.567
Zaaizaad	400	369	322	328	396
Diverse artikelen	240	272	290	235	254
Totaal omzet in euro's	194.322	189.300	167.806	128.001	122.478
Leden en medewerkers	2013	2012	2011	2010	2009*³
Aantal leden	1.370	1.282	1.219	1.315	1.322
Aantal medewerkers (FTE)	146	148	147	141	143
Financiering (x € 1.000)	2013	2012	2011	2010	2009*³
Balanstotaal in euro's	57.886	56.703	54.122	54.742	52.653
Eigen vermogen	45.127	43.956	43.651	43.382	41.152
Solvabiliteit (in procenten) * ³	78	78	81	79	78
Resultaat en rentabiliteit	2013	2012	2011	2010	2009*³
Resultaat (x € 1.000) * ⁴	2.124	1.394	1.221	3.757	8.928
Resultaat / omzet	1,09	0,74	0,73	2,94	7,29
Resultaat / eigen vermogen	4,71	3,17	2,80	8,66	21,70

*1 De vergelijkende cijfers zijn samengesteld uit de jaarrekeningen 2008 tot en met 2012 van de voormalige coöperaties Arkervaat-Twente U.A. en Brameco-Z.O.N. U.A.

*2 Betreft 53 weken

*3 Eigen vermogen in procenten van het balanstotaal

*4 Uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen en restitutie

Verslag van de directie

Op volle kracht vooruit

2013 is het eerste jaar van de nieuwe coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. Onder de handelsnaam ABZ Diervoeding en met de pay off "Het beste dichtbij" is gebouwd aan een nieuwe onderneming met een vernieuwd toekomstperspectief. Maar ook met de vertrouwde kernwaarden vanuit de voormalige coöperaties waaruit de coöperatie is ontstaan.

Naast de dynamiek van de fusie, waar de leden/afnemers relatief weinig van waargenomen hebben, was er in 2013 vooral de dynamiek van de marktomstandigheden. Het jaar begon met een hoog niveau van de grondstoffen- en mengvoederprijzen gecombineerd met relatief lage opbrengstprijzen op de veehouderijbedrijven. Dit resulteerde in lage rendementen en in sommige gevallen krappe liquiditeitsposities in de Nederlandse veehouderij. Kortom, de verlaging van de voerprijzen in 2013 was meer dan welkom. Zorgelijk is dat in sommige gevallen de opbrengstprijzen direct de dalende trend van de grondstoffen volgden.

Eén van de uitgangspunten van de fusie was om zoveel mogelijk rust te bewaren, zowel intern als extern. Wij mogen stellen dat dit gelukt is. Bij de leden/afnemers van beide voormalige coöperaties leveren wij nog steeds dezelfde goede service en een uitstekende kwaliteit voeders. Daarnaast hebben wij er nieuwe leden/afnemers bij gekregen die vertrouwen hebben in onze aanpak.

Afzetontwikkeling

Het jaar 2013 was voor ABZ Diervoeding, na jarenlange groei in afzetvolume, een jaar waarin wij een lichte daling van het mengvoedervolume zagen. De Nederlandse mengvoedermarkt laat al een aantal jaren op rij een licht dalende tendens zien. De oorzaken van deze daling zijn onder andere; betere voerefficiëntie en een verschuiving van volledige mengvoeders naar kernvoeders en losse grondstoffen. Daarnaast hebben de volatilititeit in grondstofprijzen en daaraan gekoppeld relatief lage opbrengstprijzen in de Nederlandse veehouderij een weerslag op de mengvoedervolumes.

De pluimveevoerafzet daalde met ruim 8 procent. In deze sector zagen wij het grootste effect van

de verschuiving van volledige mengvoeders naar het voeren van kernvoeders met losse grondstoffen. Daarnaast hadden de relatief lage eierprijzen invloed op de afzet van legpluimveevoeders. De rundveevoerafzet pluste met ruim 4,5 procent. De relatief goede melkprijzen droegen hier positief aan bij. De varkensvoerafzet daalde met ruim 2 procent. De afzet in ecologische voeders steeg met ruim 9 procent. De totale afzet in mengvoeders daalde met ruim 3 procent. De afzet grondstoffen steeg met 12 procent. De totale gerealiseerde afzet diervoeders (mengvoeders + grondstoffen) bedroeg 574.000 ton.

Een gedetailleerde weergave van de afzetcijfers kunt u teruglezen in het overzicht met de kerncijfers elders in dit verslag.

In 2013 is door de commerciële teams en de afdeling Nutritie & Innovatie de nodige aandacht besteed aan de harmonisatie van de voerassortimenten en andere sector gerelateerde zaken. Wij mogen constateren dat dit proces is afgerond. Hierdoor kunnen wij in 2014 de blik weer volledig naar buiten richten en ons focussen op onze leden/afnemers en toekomstige leden/afnemers. Nieuwe afzet vergaren op een gezonde manier heeft een hoge prioriteit. Onze naamsbekendheid in de markt is goed, maar moet de komende jaren verder uitgebouwd worden. Wij zijn onze leden erkentelijk voor de trouwe afname van en steun aan onze coöperatie.

Financieel resultaat

Continuïteit van de coöperatie en rendement voor de leden is de basis van onze onderneming. Een voldoende bedrijfsresultaat is hiervoor noodzakelijk. Het financieel resultaat over 2013 bij ABZ Diervoeding is voldoende. Het resultaat wordt positief beïnvloed door twee incidentele baten.

Ten eerste is in 2013 ons terrein in Tilburg verkocht. Op het terrein bevindt zich een silogebouw en een vlakloods die de afgelopen jaren buiten gebruik gesteld zijn. De opbrengst van deze verkoop wordt aangewend voor herinvestering in faciliteiten op onze locaties voor de toekomst. De fiscale herinvesteringreserve die wij naar aanleiding hiervan getroffen hebben, stelt ons in staat de opbrengst van de verkoop van dit bedrijfsmiddel opnieuw te investeren in een ander bedrijfsmiddel.

De belastingheffing over de behaalde boekwinst bij de verkoop van het bedrijfsmiddel wordt hierdoor uitgesteld. In het 'commerciële' jaarverslag wordt deze transactie desondanks wel als boekwinst gepresenteerd om aan de regels voor financiële verslaglegging te voldoen.

Ten tweede is er een éénmalige bate naar aanleiding van de verkoop van ons minderheidsbelang in Agrovision B.V. te Deventer. In de paragraaf Groepstructuur en deelnemingen wordt de aanleiding hiervan nader beschreven. Deze éénmalige bate is niet tot stand gekomen op basis van transacties tussen de leden en de coöperatie en kan daarom niet onder de verlengstukwinstregeling meegenomen worden. Statutair is vastgelegd dat éénmalige baten die kunnen worden toegerekend aan de verkoop in het desbetreffende boekjaar van materiële en/of financiële vaste activa, toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Wanneer de twee bovengenoemde incidentele baten buiten beschouwing gelaten worden, kunt u concluderen dat er door de bestuurscolleges bewust voor gekozen is om in 2013 wederom een scherpe koers te varen. Hoge grondstofkosten en relatief lage opbrengstprijzen gaven hiertoe wederom aanleiding.

De vooraf ingeschatte besparingen naar aanleiding van de fusie zijn goed behaald. Vooral op het gebied van transportkosten wisten we meer te besparen dan verwacht door het beperken van lege kilometers. Op het gebied van kantoorautomatisering werden meer kosten gemaakt dan geprognosticeerd. Dit betreft vooral éénmalige kosten om systemen goed ingericht te krijgen. Onze verwachting is dat deze kosten in 2014 weer terug op het normale niveau zullen komen.

Het rendement van de coöperatie ligt niet alleen in financieel opzicht, maar vooral in het verkrijgen van nieuwe leden/afnemers. Door het aantrekken van nieuwe, gezonde afzet is kostenbeheersing naar de toekomst mogelijk. Een positief bedrijfsresultaat en een goede solvabiliteit zijn en blijven noodzaak voor diepte-investeringen in de toekomst. Over het boekjaar 2013 resteert er voor de leden van de coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. een nabetaling van € 1,30 per ton afgenomen mengvoeders in 2013.

Financiële positie

Na enige jaren waarin we een gestage afname zagen van de liquide middelen, heeft zich in 2013 een verbetering van de liquiditeit en solvabiliteit voorgedaan. Deze ontwikkeling is niet alleen toe te

schrijven aan de positieve operationele kasstroom, maar ook het gevolg van de lagere prijzen van de voorraad grondstoffen, het beperkte investeringsniveau in 2013 en de verkoop van onroerend goed en de deelneming in Agrovision B.V. De financiële positie van de coöperatie is zeer gezond. Zoals blijkt uit de kerncijfers, gepresenteerd elders in dit verslag, beschikt ABZ Diervoeding over voldoende middelen om aan haar lopende en verwachte betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. In afwachting van de beoogde diepte-investeringen heeft de coöperatie er bewust voor gekozen de liquide middelen zo veilig mogelijk te beheeren, door deze te stallen op spaarrekeningen en deposito's bij een Nederlandse bank.

Risicomanagement

In het fusieproces is een verdere invulling gegeven aan het risicomanagement binnen de onderneming. Bij de inrichting van het administratieve proces en de automatisering is er veel aandacht geweest om risico's zo goed mogelijk te beheersen. De coöperatie onderkent een vijftal belangrijke risico's.

Een belangrijk risico is het aankopen en ontvangen van grondstoffen die gecontamineerd zijn met ongewenste stoffen. Deelname aan het kwaliteitsprogramma TRUST FEED, strenge product- en leveranciersselectie en goede ingangscntrole beheersen dit risico. In 2013 is in het bijzonder de kans op contaminatie van Zuid Oost Europese maïs met aflatoxine kritisch gebleken. TRUST FEED heeft hiervoor veel nieuwe kennis over de teelt, oogst en opslag van maïs uit de verschillende regio's in de wereld opgedaan. Goede kennis, monitoring en het delen van informatie zijn essentieel om kwaliteitsborgingsprogramma's goed te laten functioneren. Wellicht is nog het allerbelangrijkst dat een ieder die werkzaam is in de voedselketen de juiste mindset heeft om iedere dag veilig voedsel zonder enig risico te produceren.

Een tweede risico is de volatiliteit van grondstofmarkten. Prijschommelingen vanuit inkoop grondstoffen altijd kunnen doorberekenen in de mengvoederprijzen, is geen vanzelfsprekendheid. Onze ERP-systemen (Enterprise Resource Planning) worden ingericht om prijseffecten steeds beter te kunnen monitoren. Een deel van het eigen vermogen is bestemd als bestemmingsreserve voor uitzonderlijke prijs- en marktrisico's.

Een derde risico is het zogenaamde kredietrisico. Dit risico kan zich voordoen als contractpartijen van onze coöperatie, zoals leveranciers of afnemers, hun contractuele verplichtingen niet nako-

men. Zorgvuldigheid bij het aangaan van nieuwe relaties bij zowel de aankoop als verkoop is hierbij van belang. Vanuit het senior management wordt hier voortdurend op gecoacht. Het kredietrisico bij bestaande contractpartijen heeft in 2013, evenals in 2012, veel aandacht gehad.

Als vierde benoemen we als risico, de gevolgen die dierziektes en de gekozen aanpak van de bestrijding kunnen hebben voor het volume mengvoeders wat wij jaarlijks kunnen afzetten naar onze leden/afnemers. Dit externe risico wordt beperkt door de beschikking over meerdere locaties, waarbij er een uniformiteit is in wagenpark, belading en productietechnieken. Daarnaast zijn er goede afspraken met collega-mengvoederproducenten.

Tevens is het van belang te noemen dat er een goede spreiding is van de afzet over de verschillende sectoren en regio's binnen onze coöperatie.

Tenslotte benoemen we het risico van brand in één van onze productiebedrijven. Bovengenoemde mogelijkheden voor productie-uitwisseling zijn ook hiervoor geregeld. Daarnaast zijn de drie grootste locaties, Nijkerk, Eindhoven en Markelo, uitgerust met branddetectie en -beveiligingssystemen. Alle fabrieken voldoen aan de geëiste ATEX-normen ter preventie van stofexplosies. Periodiek worden de preventieve voorzieningen ter voorkoming van brand getoetst door experts namens onze verzekeraars.

Groepsstructuur en deelnemingen

De juridische structuur van ABZ Diervoeding bestaat uit een groep, waarvan Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. het groepshoofd is. De enige andere groepsmaatschappij betreft Boerenbond BraZon B.V., waarin Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. een 100%-belang heeft. Daarnaast participeert de coöperatie in de volgende niet tot de groep behorende vennootschappen:

- Lagerwey Lunteren B.V. te Lunteren (5,50%-belang);
- Schothorst Feed Research B.V. te Lelystad (4,04%-belang).

In de deelneming BraZon B.V. is de exploitatie ondergebracht van drie boerenbondwinkels, die gevestigd zijn in Moergestel, Middelbeers en Udenhout.

In 2013 hebben de winkels het wederom niet gemakkelijk gehad. In de hele retailmarkt in Nederland zien we de economische crisis doorwerken. Vanuit het economische perspectief werd het personeelsbestand van de winkels met twee FTE ingekrompen.

In 2013 is het minderheidsbelang verkocht in Agrovision B.V. te Deventer. Agrovision levert softwareprogramma's voor management en boekhouding voor agrarische ondernemers. In het verlengde hiervan levert Agrovision ICT-oplossingen voor de agribusiness. CoMore B.V. uit Zeist heeft per 4 juni 2013 het merendeel van de aandelen van Agrovision overgenomen. De aandeelhouders van Agrovision kozen voor verkoop van de aandelen Agrovision omdat zij zich willen richten op hun kernactiviteiten. CoMore heeft daarentegen een strategie waar de activiteiten van Agrovision uitstekend in passen.

Onze deelneming Schothorst Feed Research B.V. te Lelystad is een onafhankelijk onderzoeksinstituut voor de diervoederindustrie. SFR ondersteunt ons met kennis over grondstoffen, toevoegingen, nutriëntbehoeften en de relatie tussen voeding en gezondheid. ABZ Diervoeding is 'hofleverancier' bij De Schothorst voor zowel de reguliere voeders als de voeders voor proefdoeleinden.

ABZ Diervoeding heeft een minderheidsbelang in broederij Lagerwey te Lunteren. Met Lagerwey is

er een goede samenwerking in de vleespluimveehouderij, in het bijzonder in de opfok van vleeskuikenouderdieren.

Medewerkers

Door onze medewerkers is in 2013 een enorme prestatie geleverd om vanuit twee succesvolle organisaties, één nieuwe professionele organisatie te bouwen. Wij kunnen niet anders dan onze mensen een groot compliment geven voor de inspanningen die zij verzet hebben.

In 2013 is de nieuwe ondernemingsraad (OR) van ABZ Diervoeding van start gegaan. De OR vertegenwoordigt de medewerkers van ABZ Diervoeding. Ondernemingsraad en directie hebben in 2013 samen gebouwd aan een solide toekomst voor de nieuwe onderneming. Belangrijkste thema was het komen tot een toekomstbestendig pakket van arbeidsvoorwaarden.

Het aantal medewerkers is op basis van FTE's in 2013 bij ABZ Diervoeding met één FTE gedaald. In de buitendienst hadden wij gemiddeld over het jaar één vacature open staan. Het personeelsbestand van de winkels (BraZon B.V.) werd in de loop van het jaar met twee FTE ingekrompen.

Onze medewerkers zijn erg betrokken. Dit vertaalt zich onder andere in een veelal langdurig dienstverband. Elk jaar worden onze medewerkers in bijeenkomsten en (werk)overleg geïnformeerd over de ontwikkelingen bij de coöperatie. Regelmatig wordt er gesproken over hoe wij samen beter, efficiënter en effectiever de werkzaamheden kunnen verrichten.

Voor zover mogelijk en noodzakelijk bezochten medewerkers cursussen en trainingen. Jaarlijks bieden wij een aantal WO, HBO en MBO-studenten afstudeer- en stageplaatsen aan. Wij vinden het belangrijk jonge mensen in en om onze organisatie te hebben. Zij moeten de kans krijgen om ervaring op te doen en wij moeten ons door hen laten inspireren.

Wij zijn dankbaar voor de getoonde inzet van onze medewerkers, ieder op zijn eigen plek.

PR & Communicatie

Elke twee maanden werden de leden in 2013 door middel van onze uitgave ABZ Nieuws geïnformeerd. In het ABZ Nieuws werden de leden geïnformeerd over de ontwikkelingen bij de coöperatie en werden met sectorgerichte artikelen bijgestaan in hun bedrijfsvoering. Daarnaast werden de leden regelmatig geïnformeerd door middel van mailings over actualiteiten. Het gebruik van onze website en de beschikbare hoeveelheid informatie nam in 2013 weer toe. ABZ Diervoeding adverteerde in 2013 in sectorgerichte bladen ter ondersteuning van haar naamsbekendheid. In de acquisitie zien wij dat onze naamsbekendheid snel toe is genomen.

In 2013 werden voor de sectoren rundvee, varkens en pluimvee verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Voor alle leden was er de gelegenheid om één of meerdere bijeenkomsten bij te wonen. Daarnaast waren wij aanwezig op een aantal open dagen die door klanten van ons georganiseerd werden ter gelegenheid van de opening van een nieuwe stal.

Onze deelname aan de verschillende agrarische beurzen was weer succesvol.

Grondstoffenmarkt en mengvoederprijzen

Na het jaar 2012 met historisch hoge grondstofprijzen werd het begin van 2013 gekenmerkt door een dalende tendens. In maart trokken de graanprijzen echter weer enigszins aan onder meer door grote exportcijfers vanuit de Europese Unie. Daarbij kwam dat de kou in Oost-Euro-

pa negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de komende oogst. Soyaschroot had eveneens moeite om het lagere niveau vast te houden. Onder invloed van zeer moeizame logistiek in Brazilië, die tot en met kwartaal drie zou aanhouden en de zwakke Euro (1.28), veroorzaakt door de bankencrises in Cyprus, werd de weg omhoog weer ingeslagen.

In het tweede kwartaal kwamen de graanprijzen verder onder druk te staan. De verwachte krapte in tarwe bleef uit, doordat het verbruik fors daalde ten gunste van de ruim voorradige maïs. De markt voor soyaschroot was erg volatiel, de aanvoer naar Nederland was minimaal. Dit kwam onder meer doordat er een slechte dekking was, met als gevolg een klein verscheppingsprogramma. Er werd weinig soya onverkocht verscheept vanuit de origine.

Kwartaal drie liet de laagste prijs voor tarwe en gerst van het jaar zien. Mede door een mooi voorjaar en goede zomer kwamen er goede oogsten van het land. Maïs was evenwel in dezelfde periode prijzig. Door het toegenomen verbruik in de eerste helft van het jaar en de vertraagde import vanuit Brazilië werd de overgang naar de nieuwe oogst toch nog lastig. Het vooruitzicht voor soyaschroot zag er veelbelovend uit. De gewasconditie van de soyabonen was erg goed wat resulteerde in een bovengemiddelde oogst.

Een sterke Euro (1.35) zorgde er mede voor dat de soyaprijzen in kwartaal vier weer een daling lieten zien, welke overigens minder sterk was dan verwacht. Hierin had China een groot aandeel vanwege hun grote vraag naar soyabonen vanuit de USA. De tarwe- en gerstprijzen trokken daarentegen juist iets aan ten gevolge van zeer hoge exportcijfers vanuit de Europese Unie naar vooral de regio Noord-Afrika. Maïs liet eind oktober een forse daling zien veroorzaakt door de binnenkomst van de eerste schepen met nieuwe oogst importmaïs vanuit het Zwarte Zee gebied.

Omdat wij altijd een deel van de grondstoffen vooruit moeten plannen en soms op termijn inkopen, kan het voorkomen dat er een kleine vertraging in de daling of stijging van onze mengvoederprijzen zit. Wij streven ernaar om ondanks de sterk fluctuerende grondstofmarkten jaarrond een zo scherp mogelijke mengvoederprijs door te berekenen aan onze leden/afnemers. Dit op een heldere, transparante manier zoals u van een coöperatie mag verwachten.

Grafiek 1 Braziliaans soya schroot HP franko Midden-Nederland

Grafiek 2 Mais en Tarwe franko Midden-Nederland

Tabel 1: Notering prijzen mengvoedergrondstoffen

Grondstof	januari 2013 (per 100 kg)	december 2013 (per 100 kg)
Granen/ graanbijproducten		
Mais	€ 24,90	€ 19,20
Tarwe	€ 26,50	€ 21,00
Gerst	€ 24,90	€ 19,60
Tarwegries	€ 22,30	€ 16,80
Eiwitrijke grondstoffen		
Raapzaadschroot	€ 29,95	€ 25,50
Zonnepitschroot (HP)	€ 30,40	€ 25,30
Braziliaans soya-schroot (HP)	€ 44,70	€ 45,70
Argentijns soya-schroot (HP)	€ 44,40	€ 43,10
Vetten en oliën		
Soyaolie	€ 88,80	€ 71,00
Palmolie	€ 66,50	€ 69,25
Overige grondstoffen		
Bietenpulp	€ 23,80	€ 23,50
Soyahullen	€ 22,30	€ 17,90
Palmpitschilfers	€ 17,60	€ 18,10

Productie & Expeditie

ABZ Diervoeding beschikt over uitstekende productiefaciliteiten. De fabrieken zijn goed ingericht, modern en efficiënt en liggen strategisch uitermate goed om onze volumes naar de toekomst verder uit te breiden. De fabrieken hebben in 2013 goed gepresteerd. De voeders werden efficiënt geproduceerd en de gehaalde capaciteiten waren prima. Wij blijven in de fabrieken investeren om marktontwikkelingen door te vertalen in onze voerprogramma's en bijbehorende techniek.

Het totale investeringsniveau lag in 2013 lager dan geprognostiseerd. Het proces van plannen maken, vergunningen aanvragen en vervolgens van offerte naar besluit, neemt vaak meer tijd in beslag dan gewenst. Er liggen voor de komende jaren flinke investeringsplannen om in alle regio's dezelfde kwaliteit voeders aan te bieden. Onze fabrieken worden verder geoptimaliseerd aan een veranderende vraag vanuit de markt. De mengvoeders voor de toekomst worden geconcentreerder en bevatten meer specifieke componenten zoals vitaminen, mineralen en vloeistoffen.

In Nijkerk zijn in 2013 een aantal aanpassingen aan de walsenlijn uitgevoerd. Zowel in kwaliteit als kwantiteit zijn er verbeteringen gerealiseerd. De speciale lijn voor vleeskuikenvoeders heeft in

2013 zijn diensten bewezen. Wij kunnen nu een assortiment vleeskuikenvoeders aanbieden waar topresultaten mee worden behaald.

In 2013 is constructief gesproken met de gemeente Nijkerk over eventuele ontwikkelingen op onze locaties Westkadijk en Nijverheidsstraat. Er is van beide kanten geen noodzaak om op korte of middellange termijn de activiteiten geheel te verplaatsen naar de Nijverheidsstraat. Er zijn goede afspraken gemaakt om onze faciliteiten toekomstbestendig te houden. Wij zullen hier in 2014 met de gemeente verder over spreken.

In 2013 werd in Eindhoven een nieuw bestemmingsplan van kracht. Al onze wensen voor de toekomst kunnen hierin worden verwezenlijkt. Daarnaast is in 2013 gesproken over het optimaliseren van de scheepvaart naar Eindhoven. We nemen hiervoor deel in de stichting BERZOB. BERZOB staat voor Bereikbaarheid Zuidoost-Brabant over water.

In Markelo werd een nieuw mineralenblok in gebruik genomen. Daarnaast werd een groot deel van de nieuwe automatisering in gebruik genomen. Dit is een meerjarenproject wat bewust in verschillende fases wordt uitgevoerd. Als resultaat van dit investeringsprogramma hebben wij de toename van afzet van diervoeders in Oost Nederland de afgelopen jaren goed op kunnen vangen.

Onze fabriek in Leusden is ingericht voor de productie van proefvoerders en specialiteiten voor jonge dieren. Daarnaast wordt Leusden regelmatig ingezet voor (interne) opleiding in een aantal facetten van de productie van diervoeders. Vakmanschap en delen van kennis is van belang en het is prettig om hiervoor intern faciliteiten te hebben. In 2013 is een voorzichtige aanvang gemaakt met het automatiseren van het productieproces.

In 2013 heeft er een strategische oriëntatie met betrekking tot de fabriek in Udenhout plaatsgevonden. Dit heeft er toe geleid dat besloten is in het voorjaar van 2014 de productie in deze fabriek op te schorten.

De productie van ecologische voeders wordt naar volle tevredenheid uitbesteed aan coöperatie "De Eendracht" te Rouveen. Met behulp van slimme automatisering beheren onze eigen nutritionisten onze receptuur te Rouveen. Hierdoor kunnen wij een unieke kwaliteit leveren voor de ecologische sector volledig volgens eigen inzicht. Dit heeft wederom voor afzetstijging in deze groeiende sector gezorgd.

De expeditie werkzaamheden verliepen goed in 2013. Door inzet van goed materieel en gemotiveerde medewerkers werden de kosten

hier beheersbaar gehouden. In Nijkerk werd een nieuwe 26 tonner bulkoplegger combinatie in gebruik genomen ter vervanging van een 24 tonner combinatie. Deze 24 tonner combinatie wordt nu ingezet in Markelo ter vervanging van een 16 tonner. In Eindhoven werd een nieuwe 32 tonner bulkoplegger combinatie in gebruik genomen ter vervanging van een 24 tonner combinatie.

Kwaliteit, Arbo en Milieu

In 2013 werden alle kwaliteitsborgingsprogramma's geaudit. Verschillende keren werden onze fabrieken bezocht door onafhankelijke auditoren. Alle certificaten werden verlengd (GMP+, Voederwaarde.nl, KAT en Tesco). Wij scoorden in alle programma's goed tot zeer goed. In 2013 zijn alle certificatieprogramma's samengevoegd voor beide voormalige coöperaties. Hierdoor hebben wij een aanzienlijke besparing in auditkosten kunnen realiseren.

De problematiek met verhoogde aflatoxinegehaltenes in Zuid Oost Europese maïs was begin 2013 het belangrijkste kwaliteitsthema. Wij organiseerden vanuit voorzorgprincipe een Recall voor rundveevoeders die vanuit Markelo en Udenhout geproduceerd werden. Naar aanleiding van dit incident hebben de zuivelsector en de diervoedersector intensief contact gehad om lering te trekken uit dit incident. Wij zijn positief over de constructieve samenwerking tussen de twee sectoren, om samen te streven naar de allerhoogste kwaliteitsborging in de keten. Het initiatief TRUST FEED heeft hierbij zijn diensten opnieuw bewezen. Goede communicatie en snelle tracking en tracing zijn wederom van groot belang gebleken bij dit incident. Intern hebben wij onze systemen in 2013 hier extra op beoordeeld.

ABZ Diervoeding is betrokken bij de kwaliteitsbeheersing van de Nederlandse diervoederindustrie, onder andere door een actieve deelname in de stichting TRUST FEED. Verschillende leveranciers hebben we in dit verband bezocht als lead- of co-auditor. Ook zijn wij actief geweest binnen de werkgroep productbeoordeling.

In 2013 is een nieuw digitaal kwaliteitsmanagementsysteem geïmplementeerd. Meerdere gebruikers kunnen gelijktijdig in het nieuwe systeem werken, waardoor er een efficiëncyslag gemaakt is. Eind 2013 is een voorzichtige start gemaakt om ook onze ARBO-systemen in dit digitale systeem onder te brengen.

Wij vinden het belangrijk om te weten wat de mening is van onze leden/afnemers over onze prestaties en services. Daarom hebben wij in 2013 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder onze klanten in de pluimveesector. Voor komend jaar zullen wij weer één sector vragen om hun coöperatie kritisch te beoordelen.

Ook dit jaar zijn een aantal medewerkers (bij) geschoold op het gebied van bedrijfshulpverlening en ARBO-preventie, om een veilige werkomgeving voor alle werknemers te kunnen waarborgen. Elk jaar wordt de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) bijgewerkt. Eind 2013 is extern de opdracht gegeven om dit volledig

nieuw op te zetten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de nieuwste RIE-versie die voor onze sector beschikbaar is gekomen.

Jaarlijks is er met provincies en lokale overheden constructief overleg met betrekking tot onze milieuvergunningen. Voor alle locaties is een goede vergunning aanwezig of in aanvraag.

Duurzaamheid

Binnen onze onderneming is er veel aandacht voor het thema maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als er gesproken wordt over maatschappelijk verantwoord ondernemen, wordt vaak de term "People, Planet, Profit" gebruikt. Dit staat ook bij ABZ Diervoeding centraal. Door de ligging in Nijkerk en Eindhoven direct aan vaarwater, wordt een groot deel van de grondstoffen duurzaam per binnenvaartschip aangevoerd. Bijzonder is te noemen dat de aanvoer per schip naar de locatie Eindhoven in 2013 is verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor.

Om kosten laag te houden rijden wij een relatief jong wagenpark, wat intensief gebruikt wordt. De laatste jaren zijn alle trekkers aangeschaft met Euro 5 motoren. Ook de personenauto's die wij aanschaffen worden voorzien van dieselmotoren met een lager brandstofverbruik en een lagere emissie-uitstoot. In 2013 is een goede invulling gegeven aan de doelstelling om het aantal lege kilometers dat wij rijden te beperken.

Onze nutritionisten slagen er steeds weer in specifieke reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie te verwaarden in onze voeders. Iets waar de Nederlandse mengvoederindustrie een deel van haar kracht aan ontleend en trots op mag zijn.

In de fabrieken is in het kader van duurzaamheid het belangrijkste thema energiebesparing. De fabrieken in Nijkerk, Eindhoven en Markelo zijn geheel in kaart gebracht ten behoeve van de meerjarenafspraken met betrekking tot energiebesparing (MJA3). Wij vinden het belangrijk om steeds bewuster en energie-efficiënt diervoeders te produceren met het oog op een duurzame toekomst. Voederkwaliteit staat voorop en dat blijft zo. Door de inzet van bijvoorbeeld walsen in plaats van hamermolens realiseren wij besparingen daar waar mogelijk.

Nutritie & Innovatie

Binnen de afdeling Nutritie & Innovatie is er vanaf de fusie hard gewerkt aan het samenvoegen van de assortimenten. Dit was niet voor alle

(deel) sectoren even gemakkelijk, maar ging in goede harmonie, waardoor het beste van de verschillende voerlijnen verenigd is. Voor de afdeling Nutritie & Innovatie was het daarom een zeer waardevol en leerzaam jaar.

Pluimvee (leg)

In 2013 is de inrichting van het assortiment legvoerders voortgezet. Kwaliteit en stabiliteit zijn de uitgangspunten voor ons legvoederassortiment. Er is een breed assortiment wat bestaat uit standaard voeders, kolonievoeders en Non-GMO voeders. Deze lijnen verschillen in grondstofkeuze, energie/eiwitniveau en energie/eiwitverhouding.

De ontwikkeling naar het deels zelf voer produceren op het pluimveebedrijf zette verder door. Door de dalende graanprijzen in 2013, was het voor veel pluimveehouders de overweging om deels tarwe bij te gaan mengen. Bij ABZ Diervoeding is in deze ontwikkeling de afgelopen decennia veel ervaring opgebouwd. Onze nutritionisten en sectorspecialisten begeleiden een groot aantal leden/afnemers die zelf hun eigen voer produceren. Daarnaast worden de grondstoffen veelal ingekocht via onze afdeling Inkoop & Logistiek.

Voor de EKO-legsector zijn in 2013 veranderingen in de regelgeving doorgevoerd. Door KAT is er als aanvullende eis ingevoerd dat minimaal 20 procent van het legvoeder afkomstig moet zijn van regionale grondstoffen. ABZ Diervoeding is samen met coöperatie "De Eendracht" deze uitdaging aangegaan en onze EKO-legvoerders voldoen dan ook keurig aan deze eis. Binnen de categorie legvoerders zijn uiteraard de opfokvoerders een belangrijk onderdeel. ABZ Diervoeding heeft naast de legvoerders ook geïnvesteerd in een nieuw opfokvoederassortiment. Goed opfokvoer is van belang voor het creëren van een gezonde, sterke hen, die klaar is voor een steeds langere legperiode. In samenwerking met de broederijen proberen wij bij te dragen aan een goede fundering voor de legsector.

Pluimvee (vlees)

In de pluimveevleessector hebben wij een zeer sterke positie bij de vleeskuikenouderdieren. Daarnaast zijn de eenden-, kalkoenen- en vleeskuikensector van groot belang. Vanuit de contacten met de fokkerijorganisaties, onderzoeken en de resultaten in het veld worden de voerprogramma's continue bijgesteld en geëvalueerd. Voor de vleeskuikens zijn wij afgelopen jaar intensief aan de slag gegaan binnen ABZ

Diervoeding om de vleeskuikenvoerafzet een impuls te geven. Hierbij hebben wij goed geluisterd naar onze klanten, waar verbeteringen in het voerprogramma gewenst waren. Hiervoor is een multidisciplinair team samengesteld bestaande uit onze vleeskuikenspecialisten, onze nutritionisten en een aantal procesoperators om zowel qua voersamenstelling als verschijningsvorm naar een hoger niveau te komen. De juiste verschijningsvorm, passend bij de juiste fase van het jonge kuiken, is een item wat steeds meer van belang is.

Varkens

Het afgelopen jaar hebben op het gebied van varkensvoeding diverse ontwikkelingen plaatsgevonden, waar in de toekomst de vruchten van geplukt zullen worden. Voor de varkenssector zijn wij gestart om te analyseren hoe de voerprogramma's van de voormalige coöperaties in de markt presteerden. Hierbij werd er zorgvuldig bekeken welke voerprogramma's bij welke genetica werden ingezet. Tevens werd de toepasbaarheid wat betreft voedercurves met elkaar vergeleken. Hierdoor zijn wij erin geslaagd het beste uit twee werelden samen te voegen. In de tweede helft van 2013 heeft dit geresulteerd in een nieuw varkensvoerassortiment voor ABZ Diervoeding. De introductie van dit assortiment is bij onze leden/afnemers geruisloos verlopen.

Bij de vleesvarkens heeft dit geresulteerd in de ontwikkeling van voeders waarmee nog beter naar de behoefte van het varken gevoerd kan worden. Door een breed vleesvarkensvoerassortiment is het mogelijk om naast de verschillende genetica ook de verschillende seksen te voorzien van het juiste voer op het juiste moment. Wat betreft biggen is onze insteek een continue streven naar het afleveren van een steeds betere kwaliteit big. Hiervoor is zeugvoeding een belangrijke basis, waardoor op geboortegewichten en bigvitaliteit gestuurd wordt, door voeding en voercurves. Het biggenvoerassortiment is verder ontwikkeld om diergezondheid en gewenste voeropnames goed onder controle te houden. Hierbij is het succes van de Speenkrusli in de markt uitgebreid. Voedingstechnische punten die naar aanleiding hiervan zijn doorgevoerd worden positief ontvangen door onze leden/afnemers.

Naast de verdere ontwikkeling van volledige voeders, werken ook steeds meer klanten met aanvullende voeders naast droge en/of natte bijproducten. Dit is een aandachtsgebied waar

de afdeling Nutritie & Innovatie en buitendienst nauw samenwerken met de klant om te zorgen dat het gehele voedingsplaatje op het bedrijf zo optimaal mogelijk is. Over deze manier van werken komen positieve reacties uit de markt die het komende jaar verder uitgediept zullen worden.

Melkvee

De assortimenten melkveevoeders waren al voor de start van 2013 samengevoegd. Afgelopen jaar is gestaag verder gewerkt aan het uitwisselen en door ontwikkelen van kennis op het gebied van rundveevoeding. Besloten is om in de rundveesector projectmatig verschillende thema's op te pakken.

Na de fusie zijn wij begonnen met het jongveeassortiment te updaten op basis van de ervaringen die er in de beide werkgebieden bestonden. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe opzet, waarbij de meest gebruikte voeders op details verbeterd zijn en een aantal nieuwe soorten toegevoegd zijn. Nieuw onderdeel in het jongveeopfokassortiment zijn de ruwvoederbrokken en structobrokken voor de jongste dieren. Hierdoor kunnen kalveren zonder dat er gras of maïs wordt gevoerd, opgefokt worden tot aan het afkalven.

Het volgende project was het assortiment droogstandvoeders. De opgedane ervaringen met diverse typen voeders zijn hier ook met elkaar in lijn gebracht. Hierdoor is er voor elke veehouder een passende oplossing voorhanden, variërend van een totaal gemengd rantsoen, onbeperkt natuurhooi of stro naast brok tot een compleet rantsoen in een ronde baal.

Geiten

Het assortiment geitenvoeders is onveranderd gebleven. Door de goede melkopbrengsten lag de nadruk vooral op maximalisatie van de melk(vet)productie. Er zijn diverse addities in de praktijk getest om productie, efficiëntie en gezondheid te verbeteren.

Vleesvee

Het vleesveeassortiment is het afgelopen jaar opnieuw doorgelicht. Voor het roodvlees is het programma ongewijzigd gebleven. De rosévoeders zijn behoorlijk onder handen genomen. Hierbij is de samenwerking gezocht met een aantal toonaangevende partijen in de markt. Dit heeft geresulteerd in een luxe voerprogramma, dat als doel voor ogen heeft, een probleemloze hoge groei tot de leeftijd van acht maanden.

VoederWaarde.nl

Kwaliteit blijft een speerpunt, waar wij veel aandacht aan blijven besteden! Zo zijn de nieuwste inzichten in voederwaardering verwerkt in onze optimalisatieprogramma's. Wij blijven dit transparant communiceren met onze leden/afnemers, onder andere door deelname aan het initiatief VoederWaarde.nl.

Technische resultaten

Kengetallen zijn leidend bij onze advisering aan u als veehouder. Bij structurele krappe marges is het van belang deze goed te berekenen. Helaas blijkt nogal eens dat de betrouwbaarheid van de cijfers een probleem is. Door de fusie hebben wij voor veel diercategorieën meer en betere cijfers beschikbaar. In 2013 hebben wij gestaag doorgewerkt aan het promoten van goede managementsystemen op het veehouderijbedrijf.

Verkoop, marketing en advisering

ABZ Diervoeding heeft tot doel kwaliteitsvoerders te leveren voor een eerlijke prijs, die bij uw dieren tot goede resultaten leiden. Het is onze uitdaging daarin met u, voor uw bedrijf het beste te kiezen. De keuze van inzet van voeders is sterk afhankelijk van de productiedoelen die u als veehouder nastreeft en hoe de voersystemen functioneren. Onze buitendienst is dagelijks met u in overleg om onze kwaliteitsvoerders tot waarde te laten komen. Een brede en intensieve begeleiding is daarbij noodzakelijk en wordt door velen van u gewaardeerd. Hieronder worden per sector de marktontwikkelingen in 2013 beschreven.

Pluimveehouderij

Het eerste deel van 2013 heeft in het teken gestaan van integratie en introductie van de voerprogramma's. De assortimenten die al aan het eind van 2012 in elkaar waren geschoven, zijn direct bij de start van 2013 geïntroduceerd. Hierbij is van het beste van twee werelden gebruik gemaakt. De kennis en ervaring van voormalig Arkervaart voor de voeders in de leg-sector en die van voormalig Brameco-Zon voor de voeders voor vleeskuikenouderdieren. Voor de kalkoenen en eenden veranderde er niets,

terwijl voor de vleeskuikens met veel succes een geheel nieuw voerprogramma is ontwikkeld.

Legpluimvee

De leghennenhouderij beleefde een moeizaam jaar. Daar waar gerekend was op herstel in de tweede helft van 2013, bleef dit uit. In de tweede helft van het jaar waren de opbrengsten van de eieren weliswaar kostendekkend, in de eerste helft van het jaar duidelijk niet. Gemiddeld genomen daalde de eierprijs in 2013 met 25 procent ten opzichte van 2012. Hiermee nam de financiële druk op een groot aantal leghennenbedrijven sterk toe. De financiële ruimte om nieuwe hennen te kopen is afgenomen. Hierdoor is er meer sprake geweest van leegstand enerzijds en het ruien van kippen anderzijds.

Als gevolg van de hoge voerkosten zijn er diverse pluimveehouders die in 2013 de keuze hebben gemaakt om enkelvoudige grondstoffen naast aanvullend legvoerders te gaan voeren. ABZ Diervoeding heeft deze bedrijven bij de omschakeling begeleid. Wij zien dit als een blijvende trend waarop wij actief zullen blijven inspelen.

De afzet van opfok- en ouderdierenvoer voor leghennen is in 2013 toegenomen. De focus op kwaliteit ligt hieraan ten grondslag en wordt door broederijen gewaardeerd.

Vleespluimvee

2013 is een redelijk goed jaar geweest voor de vermeerderingssector. De resultaten bij ABZ Diervoeding waren goed. Wij hielden in het najaar een interessant en goed bezochte vermeerderingsdag. Hier werden de vermeerderders in een ontspannen sfeer geïnformeerd over interessante onderwerpen, gevolgd door een gezellig samenzijn.

De afzet van opgefokte vleeskuikenouderdieren nam wederom toe naar ongeveer 400.000 opgefokte hennen. Met ongeveer 1,25 miljoen ouderdieren aan het voer zijn wij één van de grotere partijen in de markt.

Wat betreft de vleeskuikenhouderij had ABZ Diervoeding een succesvol jaar. De afzetvolumes vleeskuikenvoerders namen sterk toe. Dit is het gevolg van een nieuw voerpakket en een onderscheidende aanpak. Wij staan voor transparantie, integriteit en kwaliteit. Deze aanpak wordt in de markt gewaardeerd en heeft tot een aanzienlijke groei van het klantenbestand geleid.

In de kalkoenhouderij nam het aantal bedrijven in Nederland verder af. De verdiensten

in het eerste deel van 2013 waren matig. Een verlaging van de voerkosten gaf de benodigde lucht aan de kalkoenensector. De technische en financiële resultaten bij de klanten van ABZ Diervoeding waren bovengemiddeld. Ook hier zijn enkele bedrijven ervaringen op gaan doen met het volledig voer vervangen door aanvullend voer en losse tarwe.

De voeromzet in de eendenhouderij is in 2013 toegenomen. De resultaten die zowel de mesters als vermeerderders behaalden met de voerders van ABZ Diervoeding zijn prima te noemen. De contacten met de twee integraties zijn goed en dragen bij aan groei van de voerafzet in deze sector.

Varkenshouderij

Al jaren daalt het aantal bedrijven in deze sector. In 2013 beëindigden wederom zeven procent van de varkenshouders hun bedrijf. Bij een licht dalende omvang van het aantal dieren leidt dit tot verdere opschaling van de bedrijven. De varkenssector wordt steeds professioneler. Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het welzijn van de dieren en daarnaast ook in milieumaatregelen om geur- en ammoniakuitstoot te verminderen. De diversiteit in bedrijven wordt steeds groter; van varkenshouders die kiezen voor consolidatie tot aan ondernemers die gaan voor groei, modernisering en marktgerichte productie. Vooral het laatste zal de komende jaren meer aandacht krijgen. Naast groei in omvang is voor een toenemend aantal ondernemers focus op de wensen van de consument een nieuwe uitdaging geworden. Concepten, afzetkanalen en toegevoegde waarde realiseren worden steeds belangrijker.

Het "gemiddelde inkomen" bestaat niet. De verschillen tussen bedrijven zijn groot, ook in 2013 was dit weer het geval. Zeugenhouders verdienen iets minder dan in 2012, maar nog steeds heel redelijk. Vleesvarkenshouders hadden veel moeite om een redelijk inkomen te realiseren. De spreiding is echter groot. Omvang van het bedrijf, technische resultaten, maar ook in- en verkoopprijzen van bijvoorbeeld biggen en vleesvarkens maakten het verschil. De bedrijven met de betere resultaten verdienden in 2013 wel degelijk een redelijk inkomen.

Als team varkenshouderij kozen wij nadrukkelijk voor rust en continuïteit bij onze klanten. Grote veranderingen (voerassortiment, begeleiding) werden niet direct doorgevoerd. De basis bij zowel Arkervaart als Brameco-Zon was goed.

In 2013 maakte het team varkenshouderij een zorgvuldige analyse van de voerassortimenten van de voormalige fusiepartners. Uit beide programma's werd het beste gekozen. Uitgangspunt hierbij was het inkomen voor de ondernemer. Optimale technische resultaten en winstmaximalisatie stonden daarbij centraal. Elke ondernemer kiest zijn eigen strategie; van kostprijsgericht tot optimalisatie van technische resultaten. Ons zeer uitgebreide voerassortiment draagt hier in positieve zin aan bij en biedt voor alle marktbenaderingen een goede keuze. Onze afnemers realiseerden goede resultaten, iets wat opgemerkt werd in de markt. Een toenemend aantal ondernemers ging zaken met ons doen. Daar waar de markt drie tot vier procent lagere afzet in varkensvoerders liet zien, steeg ons marktaandeel, vooral de laatste maanden van 2013. Ook merkten wij dat bedrijven in de periferie nadrukkelijk contacten legden met onze organisatie. ABZ Diervoeding wordt gezien als een goede speler, transparant, degelijk en klantgericht. Wij hebben stevige ambities; een goede voerkwaliteit, een scherpe kostprijs en een uitstekende begeleiding.

Vooruitblikkend naar 2014 is het vertrekpunt beter dan in voorgaande jaren. Zo daalden de voerprijzen in 2013 naar een veel gunstiger ni-

veau. In combinatie met een redelijk opbrengst-prijsniveau schept dit een goede basis voor 2014. Wij gaan met vertrouwen de toekomst tegemoet! In 2014 willen wij ons team verder versterken op het gebied van kennis en mankracht. Met enthousiasme willen wij voor u aan de slag, werkend aan topresultaten en inkomen voor uw bedrijf.

Rundveehouderij

Melkveehouderij

In 2013 zien melkveehouders het inkomen sterk herstellen na een daling in 2012. Dat is vooral te danken aan de fors hogere melkprijs, deze lag 12,5 procent boven die van 2012 en daarmee zelfs boven het topjaar 2008. Deze stijging komt door tegenvallende producties in Australië en Nieuw-Zeeland vanwege de droogte en een wereldhandel die meer toenam dan verwacht. De totale melkopbrengsten namen ook toe doordat de productie per bedrijf steeg met vijf procent. Door de hogere melkprijs en de productiestijging is het inkomen per bedrijf in 2013 flink toegenomen, ondanks hogere kosten voor krachtvoer, energie enz. Een gemiddelde melkveehouder realiseerde een inkomen uit zijn bedrijf van ruim 40.000 euro, dat is 20.000 euro meer dan het jaar ervoor. De spreiding wordt echter wel steeds groter.

De gemiddelde melkproductie per koe is wel weer iets gedaald. Dit betekent dat de productiestijging per bedrijf vooral is gerealiseerd met meer koeien. Hierdoor neemt de vraag naar ruwvoer toe en wordt de productie van goed ruwvoer steeds belangrijker. Daarvoor zijn wij vooral afhankelijk van goede omstandigheden en dus van het weer. Door de koude winter en het koude en droge voorjaar kwam de grasgroei in 2013 laat op gang. Pas begin mei was er een warme periode met veel zon en schoot het gras de grond uit. De voorjaarskuilen hadden een voederwaarde die maar iets onder het vijfjaarlijks gemiddelde ligt. Het droge stof gehalte was laag met extreme uitschieters. De kwaliteit van de zomerkuilen was gemiddeld. Na augustus kwam aan het grote neerslagtekort een einde en ging het gras fors groeien. De snijmaiskuilen lieten een hoog VEM-waarde zien, ondanks het grillige weer en het late voorjaar. Het goede weer in de nazomer en de herfst zullen hier een positieve bijdrage aan hebben geleverd. Het zetmeelgehalte lag rond het gemiddelde. Per saldo is de hoeveelheid en kwaliteit van ruwvoer voldoende, een prima basis voor een goede productie. Voor het rundveeteam van ABZ Diervoeding een mooie uitdaging om voor iedere ondernemer, met soms heel verschillende uitgangspunten en rantsoenen steeds het juiste voer te adviseren. Daarbij is het heel belangrijk om te beschikken over een zeer uitgebreid assortiment en de goede mogelijkheden die wij bieden voor 'voer op maat'.

Als wij vooruit kijken staat de melkveehouderij voor een aantal ingrijpende veranderingen. Voor 2014 krijgen wij te maken met het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Uitgangspunt voor Nederland is, door meer te innoveren en zich beter op de markt te richten, dat de sector minder afhankelijk wordt van inkomenssteun. Direct gevolg is wel dat voor de meeste melkveebedrijven de bedrijfstoelage flink omlaag gaat. Ook zal in 2014 het nieuwe mestbeleid verder vorm krijgen. Voor uitbreiding in aantallen dieren wordt extra grond en mestverwerking belangrijk. In 2015 wordt het melkquotum afgeschaft. Op veel bedrijven wordt daar al op ingespeeld door te investeren in stalcapaciteit en door uit te breiden in vee. Belangrijk is dat u als ondernemer zo goed mogelijk inspeelt op deze veranderingen. Dit bepaalt in grote mate het succes van uw bedrijf. Wij willen als ABZ Diervoeding daar graag in meedenken en u adviseren!

Melkgeitenhouderij

Na een prijsdal in 2010 is de geitenmelkprijs de afgelopen drie jaren gestegen naar een

recordhoogte. De vraag naar geitenmelk neemt wereldwijd toe. De productie van geitenmelk in Nederland stijgt met circa acht procent per jaar, maar kan de wereldwijd toenemende vraag niet bijhouden. Vanuit China is er veel vraag naar de Nederlandse geitenmelk,- en weipoeder voor babyvoeding. Van bijna 90 procent van de geitenmelk wordt kaas gemaakt. De wei die vrijkomt bij de bereiding van kaas heeft de afgelopen jaren een steeds groter aandeel gekregen in de berekening van de melkprijs.

Door de gestegen melkprijs met circa € 8,70 per 100 kilogram zal het geraamde inkomen in 2013 duidelijk hoger zijn dan in 2012. De geraamde kosten stijgen door een toename van de voerkosten en energiekosten.

In 2013 hebben wij extra energie gestoken in de lammerenopfok. Het was voor de lammerenopfok geen gemakkelijk jaar. Het koude voorjaar bleef lang aan. Het behouden van gezonde lammeren met weinig uitval vroeg dit jaar daarom extra aandacht.

Het aantal geitenbedrijven in Nederland laat in 2013 een lichte krimp zien door een gering aantal stoppers. Daar tegenover staan weinig nieuwe geitenbedrijven. Bedrijven die zouden willen starten lopen tegen problemen aan, zoals het verkrijgen financiering, het verlenen van een vergunning (bijvoorbeeld de bouwstop in Brabant) of de aanschaf van geiten. Het aantal geiten in Nederland groeit wel door uitbreiding binnen de bestaande geitenbedrijven.

In de afzet van onze geitenvoeders zien wij een gezonde groei. Dit is een resultaat van nieuwe afnemers en groei van bestaande afnemers.

In 2013 zagen wij ook een verbetering van de technische resultaten op onze bedrijven.

Vleesveehouderij

Het aantal bedrijven met vleeskalveren is het afgelopen jaar met bijna vier procent gedaald. Het aantal kalveren is over deze periode met bijna twee procent toegenomen, waardoor het aantal vleeskalveren per bedrijf circa zes procent toeneemt. Ook in de vleeskalverhouderij zet de schaalvergroting door. Ondanks deze schaalvergroting daalt het inkomen licht op deze vleeskalverbedrijven door hogere kosten en een lagere contractvergoeding. De vleeskalverhouderij is sterk geconcentreerd op de Veluwe en in de provincie Noord Brabant. ABZ Diervoeding heeft in beide regio's productielocaties. Aangezien in de vleeskalverhouderij melkpoeder steeds meer vervangen wordt door krachtvoer, zal ABZ Diervoeding zich meer gaan richten op

de vleeskalverhouderij. In 2013 heeft dat zijn vruchten al afgeworpen en in 2014 gaan wij daar zeker mee door.

Vooruitzichten

2013 was vooral voor de intensieve sectoren weer een jaar met beperkte marges. Voor veel ondernemers is het advies voor de toekomst; op een verantwoorde manier opschalen en werken aan een nog hogere efficiency. Er is in Nederland zeker ruimte voor een efficiënte veehouderij die voldoet aan de maatschappelijke randvoorwaarden. Uw coöperatie wil graag vanuit haar vakgebied diervoeding uw partner zijn in dit proces. De behoefte naar het voedingsgerelateerde advies neemt toe. Grotere bedrijven met veel dieren per arbeidskracht vragen om goed, professioneel advies. Dit vraagt kennis en kunde van onze buitendienst. Om dit naar de toekomst te waarborgen is gezonde groei het motto voor ABZ Diervoeding. Voor ABZ Diervoeding ligt de uitdaging in het verder vergroten van het marktaandeel.

Onze missie is de nummer één partner te zijn voor Nederlandse veehouders op het gebied van diervoeding. Wij willen exact leveren wat zij nodig hebben: de meest geschikte voeders en advies, tegen een zo laag mogelijk kostprijs, resulterend in een maximaal rendement voor hun bedrijf. Om onze missie te verwezenlijken ligt er voor de komende jaren voor alle locaties een strategisch investeringsplan. De investeringen zijn gericht op efficiency, kwaliteitsverbetering en aanpassing aan een veranderende vraag uit de markt. Door een betere uitwisselbaarheid tussen de locaties te realiseren kan de productie beter over de locaties verdeeld worden. Behoudens eventuele calamiteiten en dierziekten verwachten wij de te produceren volumes mengvoeders in het perspectief van een licht dalende markt goed te kunnen vasthouden. Door continu te blijven investeren in efficiency kan eventuele groei in afzet van diervoeders goed door onze medewerkers worden opgevangen. De investeringsplannen kunnen vanuit eigen middelen worden gefinancierd. De stevige positie van uw coöperatie fungeert daarbij als steun in de rug.

Pouwel Brouwer en Marcel Roordink

Het beste dichtbij

Jaarrekening 2013

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

Balans

geconsolideerd, na winstbestemming

Actief

(x € 1.000)

	29-12-2013	30-12-2012
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	4.595	4.685
Machines en installaties	6.095	6.261
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3.032	2.864
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	488	488
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	572	1.096
	<u>14.782</u>	<u>15.394</u>
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	48	62
Overige vorderingen	271	281
	<u>319</u>	<u>343</u>
Vlottende activa		
Vorraden	6.707	8.288
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	10.785	11.772
Belastingen	655	717
Overige vorderingen en overlopende activa	1.241	1.351
	<u>12.681</u>	<u>13.840</u>
Liquide middelen	<u>23.397</u>	<u>18.838</u>
Totaal	<u><u>57.886</u></u>	<u><u>56.703</u></u>

Passief

(x € 1.000)

	<u>29-12-2013</u>	<u>30-12-2012</u>
Eigen vermogen		
Statutaire reserve	33.127	31.956
Bestemmingsreserve prijs- en marktrisico's	5.500	5.500
Bestemmingsreserve nieuwbouw	<u>6.500</u>	<u>6.500</u>
	45.127	43.956
Voorzieningen		
Voorziening voor latente belastingen	167	0
Overige	<u>2.237</u>	<u>3.205</u>
	2.404	3.205
Kortlopende schulden		
Rekening-courant leden	170	196
Obligaties	65	88
Handelscrediteuren	6.466	5.677
Belastingen en premies sociale verzekeringen	693	503
Overige schulden en overlopende passiva	<u>2.961</u>	<u>3.078</u>
	10.355	9.542
Totaal	<u><u>57.886</u></u>	<u><u>56.703</u></u>

Winst- en verliesrekening

geconsolideerd

(x € 1.000)	2013	2012
Netto-omzet	194.322	189.300
Kostprijs van de omzet	171.349	167.496
Bruto-omzetresultaat	22.973	21.804
Overige bedrijfsopbrengsten	714	139
Brutomarge	23.687	21.943
Lonen en salarissen	7.006	6.795
Pensioenlasten	1.143	801
Sociale lasten	1.134	1.018
Afschrijvingen op materiële vaste activa	2.500	2.535
Overige bedrijfskosten	11.122	10.560
Totaal bedrijfslasten	22.905	21.709
Bedrijfsresultaat	782	234
Rentebaten	669	819
Rentelasten	-11	-13
Financiële baten en lasten	658	806
Resultaat voor belastingen	1.440	1.040
Belastingen	-408	-26
Aandeel in het resultaat van deelnemingen	1.032	1.014
	684	355
Resultaat na belastingen	1.716	1.369
Resultaatbestemming		
Naar statutaire reserves:		
Boekwinst materiële vaste activa	-598	0
Boekwinst financiële vaste activa	-539	-344
	-1.137	-344
Te bestemmen resultaat	579	1.025
Ledenuitkering (2012: inclusief restitutie aan afnemers)	-570	-1.070
Naar statutaire reserves	9	-45

Kasstroomoverzicht

geconsolideerd

(x € 1.000)	2013	2012
Bedrijfsactiviteiten		
Bedrijfsresultaat	782	234
Afschrijvingen	2.610	2.625
Vennootschapsbelasting	-408	-26
Mutatie voorzieningen	-801	1.781
	<u>2.183</u>	<u>4.614</u>
Cash flow		
	2.183	4.614
Veranderingen in werkkapitaal		
- voorraden	1.581	-2.093
- vorderingen	1.159	-3.287
- kortlopende schulden	860	718
- rekening-courant leden	-26	-17
- obligaties	-23	-45
	<u>3.551</u>	<u>-4.724</u>
Middelen uit bedrijfsactiviteiten		
	5.734	-110
Middelen uit operationele activiteiten		
Ontvangen rente	658	806
Resultaat deelnemingen	684	355
Ledenuitkeringen	-545	-1.064
	<u>797</u>	<u>97</u>
Middelen uit operationele activiteiten		
	6.531	-13
Investeringsactiviteiten		
Materiële vaste activa	-1.997	-2.960
Financiële vaste activa	25	159
	<u>-1.972</u>	<u>-2.801</u>
Aangewend voor investeringsactiviteiten		
	-1.972	-2.801
Mutatie liquide middelen		
	<u><u>4.559</u></u>	<u><u>-2.814</u></u>

Algemene toelichting

Algemeen

Het boekjaar van de coöperatie is verdeeld in een aaneengesloten reeks van dertien perioden van vier weken. Het boekjaar 2013 telde 52 weken (2012: 52). Het boekjaar eindigt met de dichtst bij 31 december liggende einddatum van een periode. Voor boekjaar 2013 was dit 29 december 2013.

Consolidatie

In de jaarrekening van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. zijn de financiële gegevens geconsolideerd van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. en Boerenbond BraZon B.V. Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. te Nijkerk staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Boerenbond BraZon B.V., statutair gevestigd te Eindhoven, aandeel in het geplaatst kapitaal: 100%.

Fusie

Per 31 december 2012 is de Coöperatie Arkervaart-Twente U.A. gefuseerd met Coöperatie Brameco-Z.O.N. U.A., waarbij de Coöperatie Arkervaart-Twente U.A. is aan te merken als de verkrijgende rechtspersoon. De activiteiten van de fusiecoöperatie, die de naam Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. draagt, blijft hoofdzakelijk bestaan uit de productie van en advisering omtrent diervoeders.

De fusie kwalificeert als een samensmelting van belangen, waarbij de activa en passiva van de fusiepartners in de jaarrekening 2013 zijn samengevoegd volgens de "pooling-of-interest methode". Daarbij worden de activa en verplichtingen van beide coöperaties vanaf aanvang boekjaar tegen hun boekwaarden samengevoegd in de jaarrekening 2013 van de fusiecoöperatie.

De vergelijkende cijfers in de jaarrekening zijn aangepast alsof de fusiecoöperatie altijd al heeft bestaan, waarbij een harmonisatie van de presentatie van activa, verplichtingen, baten en lasten heeft plaatsgevonden. De waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen van de fusiecoöperatie zijn identiek aan die van beide gefuseerde coöperaties.

Bedragen

Alle in de kolommen van de toelichting vermelde bedragen zijn in € 1.000.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Algemeen

De coöperatie heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten verminderd met (lineaire) afschrijvingen, bepaald op basis van de geschatte levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten.

De kosten van groot onderhoud van gebouwen en terreinen worden verwerkt via een onderhoudsvoorziening. De toevoegingen aan de voorzieningen worden bepaald op basis van de geschatte bedragen voor groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Deelnemingen waarin deze invloed ontbreekt, worden opgenomen tegen

verkrijgingsprijs, rekening houdend met een voorziening voor waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen, alsmede de handelsvoorraden, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor eventuele incourantheid.

De verkrijgingsprijs van grond- en hulpstoffen is gebaseerd op de gemiddelde gewogen inkoopprijs.

De levende have is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met directe kosten of tegen lagere marktwaarde. Opbrengsten en kosten uit levende have worden verantwoord in de winst- en verliesrekening op moment van verkoop van de levende have.

De voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen kostprijs, vermeerderd met een opslag voor productie en vrachtkosten, dan wel lagere marktwaarde voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor eventuele incourantheid.

De winkelvoorraden zijn gewaardeerd tegen de uit de verkoopprijs herrekende inkoopprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van voorzieningen voor eventuele oninbaarheid. Voorzieningen worden op individuele wijze bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening voor latente belastingen

Deze belastingvoorziening heeft betrekking op de tijdelijke verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale waardering van activa en passiva. De voorziening is berekend naar het geldende belastingtarief van 25 procent.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij anders is bepaald.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

De netto-omzet wordt gevormd uit de opbrengst van levering van goederen en diensten, onder aftrek van de over de omzet geheven belastingen en verleende kortingen. Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke

rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Kostprijs van de omzet

De kostprijs van de omzet omvat de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen, bestaande uit het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige directe en indirecte kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bruto-omzetresultaat

Het bruto-omzetresultaat bestaat uit de netto-omzet, de wijzigingen in de voorraad gereed product en grond- en hulpstoffen, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Aandeel in het resultaat van deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, met inachtneming van de verschillen in grondslagen welke worden gehanteerd bij de winstberekening volgens de jaarrekening enerzijds en de fiscale winstberekening anderzijds. De berekening vindt plaats tegen het actuele belastingtarief.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en, voor zover aanwezig, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa

De mutaties in de boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	Bedrijfs- gebouwen en ter- reinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012						
Aanschaffingswaarde	12.859	28.849	6.888	489	2.192	51.277
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-8.174</u>	<u>-22.588</u>	<u>-4.024</u>	<u>-1</u>	<u>-1.096</u>	<u>-35.883</u>
Boekwaarden	<u>4.685</u>	<u>6.261</u>	<u>2.864</u>	<u>488</u>	<u>1.096</u>	<u>15.394</u>
Mutaties						
Investeringen	135	1.432	1.010	-	-	2.577
Aanschaffingswaarde desin- vesteringen	-51	-130	-660	-	-1.448	-2.289
Afschrijvingen materiële vaste activa	-225	-1.597	-775	-	-13	-2.610
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>51</u>	<u>130</u>	<u>592</u>	<u>-</u>	<u>937</u>	<u>1.709</u>
Saldo	<u>-90</u>	<u>-165</u>	<u>167</u>	<u>-</u>	<u>-524</u>	<u>-612</u>
Boekwaarde per 29 december 2013						
Aanschaffingswaarde	12.943	30.151	7.238	489	744	51.565
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-8.348</u>	<u>-24.056</u>	<u>-4.206</u>	<u>-1</u>	<u>-172</u>	<u>-36.783</u>
Boekwaarden	<u>4.595</u>	<u>6.095</u>	<u>3.032</u>	<u>488</u>	<u>572</u>	<u>14.782</u>
Afschrijvingspercentages	<u>0%-20%</u>	<u>10%-25%</u>	<u>15%-33%</u>	<u>0%</u>	<u>4%</u>	

Financiële vaste activa

Deelnemingen

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Agrovision B.V.	0	14
Lagerwey Lunteren B.V.	3	3
Schothorst Feed Research B.V.	<u>45</u>	<u>45</u>
	<u>48</u>	<u>62</u>

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. heeft de volgende belangen in deelnemingen:

- Lagerwey Lunteren B.V. te Lunteren, 5,50%;
- Schothorst Feed Research B.V. te Lelystad, 4,04%.

In 2013 is het belang van 4,12% in Agrovision B.V. te Deventer verkocht.

Overige vorderingen

Vordering u.h.v. earn-outregeling Coöperatie Pre-Mervo U.A.	124	189
Latente belastingvordering	<u>147</u>	<u>92</u>
	<u>271</u>	<u>281</u>

Vorraden

De voorraden zijn als volgt te specificeren:

Grond- en hulpstoffen	4.415	5.453
Gereed product en handelsgoederen	1.499	1.538
Levende have	<u>793</u>	<u>1.297</u>
	<u>6.707</u>	<u>8.288</u>

Eigen vermogen

Statutaire reserve

Stand bij aanvang boekjaar	31.956	31.651
Bij: bestemming resultaat 2012/2011	25	6
voorstel bestemming resultaat 2013	<u>1.146</u>	<u>299</u>
Stand bij einde boekjaar	<u>33.127</u>	<u>31.956</u>

De presentatie van de statutaire reserves is in verband met de harmonisatie van de inrichting van de jaarrekening gewijzigd. Waar voorheen de bestemmingsreserves ad € 5.000 in de jaarrekening van Coöperatie Brameco-Z.O.N. U.A. werden gepresenteerd als onderdeel van de statutaire reserves, is met ingang van dit boekjaar ervoor gekozen betreffende reserves tot uitdrukking te brengen in de bestemmingsreserve markt- en prijsrisico's (€ 2.500) en de bestemmingsreserve nieuwbouw (€ 2.500). De vergelijkende cijfers zijn in overeenstemming gebracht met deze aanpassing in de presentatie van de onderscheiden vermogenscomponenten.

Bestemmingsreserve prijs- en marktrisico's

Voor prijsrisico's op goederen en marktrisico's is een bestemmingsreserve gevormd.

Het verloop hiervan is als volgt:

Stand bij aanvang boekjaar	5.500	5.500
Mutaties verslagjaar	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand bij einde boekjaar	<u>5.500</u>	<u>5.500</u>

Bestemmingsreserve nieuwbouw

De reserve is gevormd door nieuwbouw.

Het verloop hiervan is als volgt:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Stand bij aanvang boekjaar	6.500	6.500
Mutaties verslagjaar	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand bij einde boekjaar	<u><u>6.500</u></u>	<u><u>6.500</u></u>

Vorzieningen

Onder de overige voorzieningen zijn opgenomen:

Onderhoud gebouwen	637	614
Bodemsanering	581	581
Jubileumuitkeringen	160	162
Verlieslatende contracten	13	612
Overige voorzieningen	<u>846</u>	<u>1.236</u>
	<u><u>2.237</u></u>	<u><u>3.205</u></u>

De voorzieningen zijn overwegend langlopend van aard.

Kortlopende schulden

Rekening-courant leden

Stand bij aanvang boekjaar	196	213
Bij: rente	<u>3</u>	<u>3</u>
	199	216
Af: uitbetaald en afgeboekt	<u>-29</u>	<u>-20</u>
Stand bij einde boekjaar	<u><u>170</u></u>	<u><u>196</u></u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. heeft inkoopverplichtingen van grondstoffen en verkoopverplichtingen van diervoeders.

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. vormt samen met Boerenbond BraZon B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond daarvan is ieder in de fiscale eenheid opgenomen entiteit hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake de omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Per ultimo 2013 is voor een bedrag van € 752.000 aan investeringsverplichtingen aangegaan.

Er is een bankgarantie afgegeven ten behoeve van de Douane van € 15.000.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Netto-omzet

Van de omzet is in 2013 een bedrag van € 7.991.000 buiten Nederland, binnen de EU, gerealiseerd.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	225	216
Machines en installaties	1.597	1.555
Andere vaste bedrijfsmiddelen	775	838
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	13	16
	<u>2.610</u>	<u>2.625</u>
Af: Boekwinsten	-110	-90
	<u>2.500</u>	<u>2.535</u>

Accountantskosten

De in rekening gebrachte accountantshonoraria zijn als volgt te specificeren:

Controle jaarrekening	37	69
Fiscale en andere niet- controlediensten	<u>11</u>	<u>35</u>
	<u>48</u>	<u>104</u>

Opbrengst deelnemingen

Dividenden	0	11
Boekwinsten	<u>684</u>	<u>344</u>
	<u>684</u>	<u>355</u>

Belastingen

Vennootschapsbelasting	-296	-78
Mutatie voorziening belastingen	<u>-112</u>	<u>52</u>
	<u>-408</u>	<u>-26</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Directie, verkoop en administratie
Productie en expeditie
Winkel

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	54	55
	76	76
	<u>16</u>	<u>17</u>
	<u>146</u>	<u>148</u>

Bezoldiging

De beloning van de commissarissen bedraagt in 2013 € 56.000 (2012: € 100.000).

Transacties met verbonden partijen en leden

In haar normale bedrijfsuitoefening koopt de coöperatie goederen van minderheidsdeelnemingen waarin beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Deze transacties vinden tegen normale voorwaarden plaats zoals ook met derden zou worden gehandeld.

De totale verkoop aan leden bedroeg het afgelopen boekjaar circa 92,50% van de omzet.

Overige mededelingen

Per 31 december 2012 is de Coöperatie Arkervaart-Twente U.A. gefuseerd met Coöperatie Brameco-Z.O.N. U.A. Hierbij is Coöperatie Arkervaart-Twente U.A. aan te merken als de verkrijgende rechtspersoon en is Coöperatie Brameco-Z.O.N. U.A. aan te merken als de verdwijnende rechtspersoon. Als gevolg van deze juridische fusie is Coöperatie Brameco-Z.O.N. U.A. opgehouden te bestaan en is het gehele vermogen van de verdwijnende rechtspersoon van rechtswege opgegaan in de verkrijgende rechtspersoon. De naam van de verkrijgende rechtspersoon is gewijzigd in: Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

Bijgesloten samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 29 december 2013, de samengevatte winst- en verliesrekening en het samengevatte kasstroomoverzicht over 2013 met bijbehorende toelichtingen, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. per 29 december 2013. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 6 maart 2014. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 6 maart 2014.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Boek 2 BW Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op pagina 32 tot en met 34 van het jaarverslag.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. per 29 december 2013 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op pagina 32 tot en met 34 van het jaarverslag.

Ridderkerk, 6 maart 2014

Lansigt accountants en belastingadviseurs B.V.

w.g. J. Gouw RA

Winstbestemming en aansprakelijkheid

Statutaire regeling winstbestemming

Volgens artikel 26 van de statuten wordt op voorstel van het bestuur en de raad van commissarissen een door de algemene vergadering te bepalen bedrag of percentage gereserveerd.

Voorstel winstbestemming 2013

Aan de Algemene Ledenvergadering zal worden voorgesteld om het resultaat ad € 1.716.000 als volgt te verdelen:

Resultaat na belastingen	€ 1.716.000
Naar statutaire reserves:	
Boekwinst materiële vaste activa	€ 598.000
Boekwinst financiële vaste activa	€ 539.000
	<hr/>
Te bestemmen resultaat:	€ 579.000
Waarvan uit te keren aan de leden	€ 570.000
Waarvan toe te voegen aan de statutaire reserves	€ 9.000

Het voorstel resulteert in een nabetaling van € 1,30 per ton mengvoer. Vooruitlopend op de vaststelling door de Algemene Ledenvergadering is dit voorstel reeds in het jaarverslag verwerkt.

Statutaire aansprakelijkheid

Elke aansprakelijkheid van de leden voor een tekort van de coöperatie bij ontbinding wordt uitgesloten. Hetzelfde geldt voor tussentijdse tekorten (artikel 12 van de statuten).

Preadvies van de Raad van Commissarissen

Aan de ledenvergadering

Op grond van artikel 25 van de statuten hebben wij de jaarrekening en het jaarverslag over het jaar 2013 laten controleren door de Lansigt accountants en belastingadviseurs B.V. te Ridderkerk. De controleverklaring vindt u in dit verslag opgenomen. Ons toezicht op de naleving van de statuten en onze controle op de handelingen van het bestuur geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Wij adviseren u daarom de jaarrekening over het boekjaar 2013 onveranderd vast te stellen, de door het bestuur en de raad van commissarissen gedane voorstellen aan te nemen en decharge te verlenen voor het door het bestuur gevoerde beleid en het door de Raad van Commissarissen gehouden toezicht.

Nijkerk, maart 2014

De Raad van Commissarissen,

G.H. Veltkamp, voorzitter
ing. D.J. Lagerweij, secretaris

Personalia

Raad van Commissarissen

Harrie (G.H.) Veltkamp (1959)

Functie : voorzitter Raad van Commissarissen
Benoeming : 25 maart 2002, voorzitter vanaf 23 maart 2004
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Markelo
Beroep : Melkvee-, kalverhouder
Overige functies : Lid ledenraad Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A.
Huidige zittingstermijn : 2012-2014
Herkiesbaar : 1 x herkiesbaar

ing. Dirk (D.J.) Lagerweij (1971)

Functie : secretaris Raad van Commissarissen
Benoeming : 23 september 2003, secretaris vanaf 20 maart 2012
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Epe
Beroep : Pluimveehouder
Overige functies : Bestuurslid LTO Noord afdeling Noord Oost Veluwe
Bestuurslid Werktuigenvereniging "De Samenwerking" W.A.
Huidige zittingstermijn : 2012-2015
Herkiesbaar : niet herkiesbaar

drs. Rens (O.A.) van Dobbenburgh (1959)

Functie : algemeen plaatsvervanger Raad van Commissarissen
Benoeming : 26 mei 2011, alg. plaatsvervanger vanaf 31 december 2012
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Middelbeers
Beroep : Directeur/bestuurder AUV Veterinary Services B.V.
Chief Veterinary Officer Henry Schein Europe
Overige functies : Bestuurder Europese belangenorganisatie dierenartsenpractici (UEVP)
Adviseur bestuur geitenhouderscoöperatie Amalthea U.A.
Bestuurder stichting 'Vrienden van het Nationaal Veeteeltmuseum' te Beers
Huidige zittingstermijn : 2013-2015
Herkiesbaar : 2 x herkiesbaar

Cees (C.F.P.M.) van den Broek (1964)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 26 mei 2011
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Oud Gastel
Beroep : Varkenshouder
Overige functies : Lid RvC Rabobank West-Brabant Noord
Lid RvC KI-Nederland (onderdeel van de Pigtur Group)
Huidige zittingstermijn : 2013-2017
Herkiesbaar : 1 x herkiesbaar

Arno (A.J.C.) van den Hengel (1972)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 23 september 2003
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Bunschoten
Beroep : Melkveehouder
Overige functies : Geen
Huidige zittingstermijn : 2012-2015
Herkiesbaar : niet herkiesbaar

Peter (P.A.M.) van Iersel (1954)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 23 maart 2005
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Udenhout
Beroep : Varkenshouder
Overige functies : Bestuurslid Stichting Duurzame Mineralen Verwerking
Ledenraadslid AB Brabant
Huidige zittingstermijn : 2013-2017
Herkiesbaar : niet herkiesbaar

Niels (N.A.H.H.) Katier (1976)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 19 mei 2008
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Ambt Delden
Beroep : Pluimveehouder
Overige functies : Geen
Huidige zittingstermijn : 2012-2016
Herkiesbaar : 1 x herkiesbaar

ing. Erik (E.W.G.) van Valkengoed (1974)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 23 maart 2010
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Leusden
Beroep : Melkveehouder
Overige functies : Voorzitter vereniging van bedrijfsvoorlichting Leusden/Woudenberg
Huidige zittingstermijn : 2012-2014
Herkiesbaar : 2 x herkiesbaar

Jan (J.C.P.) Vermeer (1969)

Functie : Lid Raad van Commissarissen
Benoeming : 21 mei 2008
Nationaliteit : Nederlands
Woonplaats : Moergestel
Beroep : Varkenshouder
Overige functies : Bestuurslid ZLTO afdeling Hart van Brabant
Huidige zittingstermijn : 2012-2016
Herkiesbaar : 1 x herkiesbaar

Auditcommissie

E.W.G. van Valkengoed (voorzitter)
A.J.C. van den Hengel
P.A.M. van Iersel

Remuneratiecommissie

O.A. van Dobbenburgh (voorzitter)
N.A.H.H. Katier
G.H. Veltkamp

Benoemingscommissie

G.H. Veltkamp (voorzitter)
C.F.P.M. van den Broek
J.C.P. Vermeer

Directie en Management Team

Pouwel (P.J.J.) Brouwer BBA (1953)

Functie : Directeur / bestuurder
 Benoeming : 1 augustus 2005
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Oostvoorne
 Nevenfuncties : Bestuurslid Nederlandse vereniging diervoederindustrie (NEVEDI)

ing. Jan (J.P.H.) Minten (1971)

Functie : Adjunct directeur
 Benoeming : 1 september 1998, adjunct directeur/verkoop leider vanaf 1 november 2008
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Volkel
 Nevenfuncties : Adviseur De Onderlinge Waarborgmaatschappij Avipol B.A.

ir. drs. Marcel (C.) Roordink (1975)

Functie : Directeur / bestuurder
 Benoeming : 2 augustus 1999, directeur vanaf 28 februari 2005
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Putten
 Nevenfuncties : Geen

drs. Charles (C.J.P.) Caërs RA (1977)

Functie : Manager Administratie & Financiën
 Benoeming : 29 juli 2008
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Veldhoven
 Nevenfuncties : Geen

ing. Cor (C.M.) van Dijk (1962)

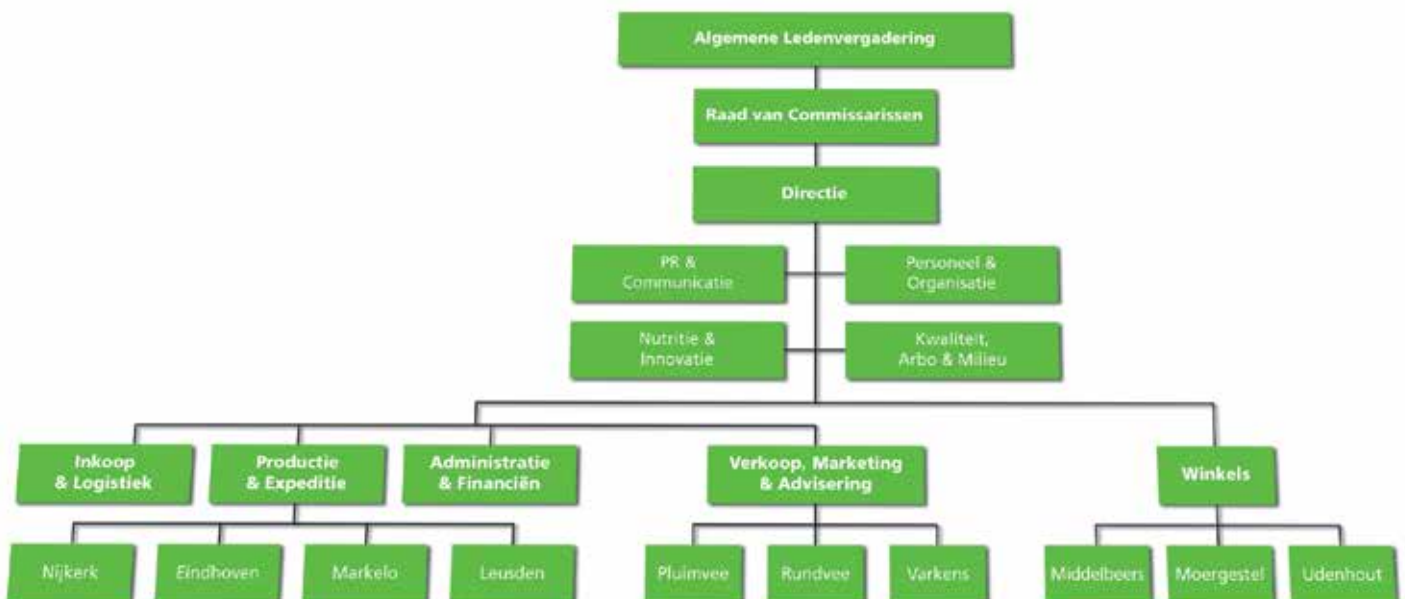
Functie : Adjunct directeur
 Benoeming : 2 januari 1989, adjunct directeur/verkoop leider vanaf 1 januari 1999
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Terschuur
 Nevenfuncties : Geen

Mw. Alie (A.) Wernsen-Van Broekhuizen (1967)

Functie : Manager Personeel & Organisatie
 Benoeming : 17 juni 1987, Manager Personeel & Organisatie vanaf 31 december 2012
 Nationaliteit : Nederlands
 Woonplaats : Putten
 Nevenfuncties : Geen

Organigram

Adressen

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.

ABZ Diervoeding
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
E-mail : info@abzdiervoeding.nl
Website : www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Telefoon : 033 422 15 10
Fax : 033 246 07 72

Kantoor Eindhoven
Telefoon : 040 238 07 77
Fax : 040 238 07 80

Locatie Nijkerk
Westkadijk 4,
3861 MB Nijkerk

Locatie Eindhoven
Hastelweg 159
5652 CJ Eindhoven

Productielocatie Markelo
Goorseweg 3
7475 BB Markelo

Productielocatie Leusden
Hamersveldseweg 138
3833 GV Leusden

Colofon

Uitgave : Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A.
Druk : VdR Druk & Print, Nijkerk

ABZDiervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
E-mail info@abzdiervoeding.nl
Website www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4, Nijkerk
Telefoon 033 422 15 10
Fax 033 246 07 72

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159, Eindhoven
Telefoon 040 238 07 77
Fax 040 238 07 80